

Vec C-71/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

12. február 2020

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Østre Landsret

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

10. február 2020

Oporca:

Anklagemyndigheden

Odvolať:

VAS Shipping ApS

PRACOVNÝ DOKUMENT

S146600L-JJ

VÝPIS
ZO
ZÁPISNÍC ØSTRE LANDSRET

UZNESENIE

Vydané 10. februára 2020 dvadsiatou komorou Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd, Dánsko)

[...]

Anklagemyndigheden (prokurátor)

proti

VAS Shipping ApS

(predtým Sirius Shipping ApS)

[...]

Vo veci odvolania v trestnom konaní, ktoré prejednáva, sa Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd) rozhodol v súlade s článkom 267 ZFEÚ položiť otázku týkajúcu sa výkladu článku 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) Súdnemu dvoru Európskej únie.

A. Skutkový stav

- 1 V tejto veci ide o to, či sa VAS Shipping ApS (predtým Sirius Shipping ApS) má uznať za vinnú v trestnom konaní vo veci porušenia § 59 ods. 4 v spojení s § 59 ods. 5 a § 61 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch), vzhľadom na to, že ako prevádzkujúci spoluvlastník povolila plavidlám vstup do dánskych prístavov so zahraničnými členmi posádky napriek skutočnosti, že títo členovia posádky nemali pracovné povolenia a ani nepodliehali výnimke z tejto povinnosti.
- 2 Voči spoločnosti VAS Shipping ApS ako spoločnosti založenej podľa dánskeho práva, ktorá je prevádzkujúcim vlastníkom v zmysle § 103 Søløven (zákon o lodnej doprave), pokiaľ ide o štyri spoluvlastnícke prepravné spoločnosti, ktorými sú rôzne švédске spoločnosti s ručením obmedzeným (spoluvlastníci), sa vedie konanie na Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd) vo veci toho, že

v období od 22. augusta 2010 do 22. augusta 2011 na základe viac ako 25 vstupov štyroch plavidiel registrovaných v Dánskom medzinárodnom lodnom registri (DIS) do dánskych prístavov zamestnala členov posádky z tretích krajín (t. j. z krajín mimo EÚ a EHP) napriek skutočnosti, že títo členovia posádky nemali pracovné povolenie a ani neboli vyňatí z požiadavky podľa § 14 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) takéto povolenie mať.

- 3 VAS Shipping ApS je v úplnom vlastníctve švédskej spoločnosti Sirius Rederi AB a je registrovaná [...] v Dánsku. Spoločnosť bola založená 16. marca 2010 a vedie ju manažér s pobytom vo Švédsku a traja členovia predstavenstva, z toho dvaja s pobytom v Dánsku. Podľa predložených informácií sa všetky schôdze predstavenstva spoločnosti konajú v Dánsku a všetky schôdze spoluvlastníckych prepravných spoločností sa od registrácie predmetných štyroch plavidiel v DIS konali v Dánsku.
- 4 Štyri spoluvlastnícke prepravné spoločnosti, ktorými sú spoluvlastníci (spoločnosti s ručením obmedzeným) usadení vo Švédsku, sa rozhodli pokračovať vo vykonávaní svojej prepravnej činnosti v Dánsku tak, že predmetné štyri plavidlá zaregistrovali v DIS a ako prevádzkujúceho vlastníka určili spoločnosť založenú podľa dánskeho práva, VAS Shipping ApS, pričom táto spoločnosť následne podľa § 104 Søløven (zákon o lodnej doprave) bola zákonne oprávnená vykonávať akékoľvek právne akty, ktoré bežne vykonáva prepravná spoločnosť. Tieto štyri plavidlá sú preto nástrojom, prostredníctvom ktorého spoluvlastnícke prepravné spoločnosti vykonávajú hospodársku činnosť v Dánsku, a registráciu v DIS preto nemožno oddeliť od výkonu práva usadiť sa (pozri vec C-221/89, Factortame a i.).
- 5 VAS Shipping ApS uviedla, že žiadny námorník, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, neopúšťa plavidlo počas vstupov do dánskych prístavov a že všetku prácu na súši vykonáva dánsky pozemný personál zamestnaný v prístave zastavenia.
- 6 Skutkové okolnosti prejednávanej veci vrátane toho, či sa na palube daných štyroch plavidiel nachádzali štátni príslušníci tretej krajiny a koľko ich bolo, obdobie, počas ktorého sa tam nachádzali, a koľkokrát dotknuté plavidlá vstúpili do dánskych prístavov, sú sporné.

B. Doterajšie konania

- 7 Byretten i Odense (Okresný súd Odense, Dánsko) vydal rozsudok vo veci v prvostupňovom konaní 4. mája 2018 a nariadil spoločnosti VAS Shipping ApS, aby zaplatila pokutu vo výške 1 500 000 DKK. Tento súd konštatoval, že VAS Shipping ApS porušila ustanovenia Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) a že ustanovenia Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) predstavovali obmedzenie slobody usadiť sa podľa článku 49 ZFEÚ v spojení s článkom 54 ZFEÚ, pričom však toto obmedzenie bolo odôvodnené naliehavými dôvodmi verejného záujmu

a neprekračovalo medze nevyhnutnosti. V odôvodnení rozhodnutia Byretten i Odense (Okresný súd Odense) sa uvádza nasledovné:

„Konštatuje sa, že ustanovenia Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) týkajúce sa plavidiel vstupujúcich do Dánska v predmetnom čase stanovovali, že plavidlo so zahraničnou posádkou bez pracovných povolení môže vstúpiť do dánskych prístavov 25-krát ročne od mája 2015 alebo 28-krát ročne, ak sa tri vstupy týkali návštev lodenice a výlučne len takýchto návštev. Štyri plavidlá, ktorých sa trestné stíhanie týkalo, zamestnávali cudzincov bez pracovného povolenia v čase relevantnom pre trestné stíhanie. Vzhľadom na uplatňovanie uvedených pravidiel sa za rozhodujúci považoval výlučne vstup plavidiel. Ak sa cudzinci nachádzali na plavidle pri 26. alebo prípadnom 29. vstupe plavidla do dánskych prístavov, cudzinci, ktorých sa to týkalo, mali mať pracovné povolenie. Preto pri 26. alebo prípadnom 29. vstupe sa plavidlá mohli považovať za plavidlá, ktoré sa stali dánskym miestom výkonu práce, pre ktoré sa vyžaduje pracovné povolenie.

Sirius Shipping ApS bola prevádzkujúcim vlastníkom týchto štyroch plavidiel a v období od 22. augusta 2010 do 22. augusta 2011 mohla vstúpiť do dánskych prístavov len 25-krát, pretože na plavidlách zamestnávala zahraničných pracovníkov bez pracovného povolenia. Bolo preukázané, že plavidlá vstúpili do dánskych prístavov počas tohto obdobia viac ako 25-krát.

Svedok Jan Anker poskytol výpoveď vo veci automatického identifikačného systému (AIS) a súd zistil, že táto výpoveď korešponduje so záznamami plavidiel. AIS je možné považovať za komplexný systém, ktorý je oveľa spoľahlivejší ako lodný register spoločnosti Lloyds. Pokiaľ ide o nezhody medzi týmito dvoma systémami, súd konštatoval, že AIS je možné považovať za východisko pre pozíciu lode, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že sťahaná strana mohla ako dôkaz na vyvrátenie predložiť denníky a iné záznamy, žiadne však nepredložila. Stíhaná strana takisto nepreukázala, že by sa v záznamoch uvádzali návštevy lodeníc, ktoré bolo možné dokázať alebo preukázať na základe faktúr a denníkov.

Plavidlá boli registrované v Dánsku a môžu sa považovať za plavidlá prevádzkované spoločnosťou Sirius Shipping ApS, pričom sa plavili pod vlajkou Dánska, a preto sa považovali za usadené v Dánsku (v tejto súvislosti pozri dohodu medzi spoluvlastníckymi prepravnými spoločnosťami, ktorá bola predložená v súvislosti s plavidlom Lotus, a podľa tvrdenia advokáta Ringsteda mala pravdepodobne rovnaké znenie ako dohody medzi spoluvlastníckymi prepravnými spoločnosťami, pokiaľ ide o ostatné plavidlá). Plavidlá sa preto môžu považovať za plavidlá prevádzkované v Dánsku a Sirius Shipping sa môže považovať za stranu, ktorá zamestnávala a odmeňovala osoby na ich palube. Existujú preto dôvody na trestné stíhanie voči Sirius Shipping ApS, ktorá je tak v tejto veci tou správnu stranou, ktorú treba považovať za zodpovednú. Od tejto spoločnosti sa preto vyžadovalo dodržiavanie príslušných dánskych predpisov.

Boli zistené viaceré menšie chyby v zoznamoch posádky, ku ktorým došlo pravdepodobne pri zadávaní mien členov posádky, keďže zoznam spracúvali

ľudia. V zásade bolo preukázané, že zoznamy sú správne a že prepravná spoločnosť v tejto súvislosti porušila predpisy.

Je možné považovať za nesporné, že úprava podľa Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) v tomto smere a súvisiace predpisy atď. predstavujú obmedzenie pre zahraničné spoločnosti, ktoré majú záujem o usadenie sa v Dánsku, a preto predstavujú obmedzenie slobody usadiť sa podľa článku 49 ZFEÚ v spojení s článkom 54 ZFEÚ. Vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie sa možno domnievať, že obmedzenia slobody usadiť sa, ktoré sa uplatňujú bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, môžu byť odôvodnené naliehavými dôvodmi verejného záujmu za predpokladu, že sú primerané, tzn. že sú vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa a neprekračujú medze toho, čo je na dosiahnutie daného cieľa potrebné. Vzhľadom na okolnosti, za akých bola úprava podľa Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) týkajúca sa posádok z tretích krajín zavedená, je nenarušovanie dánskeho trhu práce odôvodnené, keďže filipínska pracovná sila má konkurenčnú výhodu voči dánskej pracovnej sile, pokiaľ ide o úroveň miezd, a môže sa považovať za obmedzenie, ktoré je odôvodnené naliehavými dôvodmi verejného záujmu, ktoré neprekračuje medze toho, čo je na dosiahnutie daného cieľa potrebné. Požiadavka pracovného povolenia je účinným spôsobom zabezpečenia stability trhu práce a predchádza sa ňou narušeniu národného trhu práce. Súd v dôsledku toho konštatoval, že obmedzenia boli zákonné a že podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor nie je odôvodnené.

Skutočnosť, že povinnosťou prokurátora je preukázať, že uloženie obmedzení slobôd zakotvených v práve Únie bolo odôvodnené, nijako neovplyvňuje vyššie uvedené tvrdenie týkajúce sa dôvodov obmedzení.

V prejednávanej veci pri ukladaní trestu existujú priťažujúce okolnosti. Zahraniční námorníci sú platení horšie ako dánski námorníci, dochádza preto k dosahovaniu finančného prospechu. Možno sa domnievať, že porušenie bolo úmyselné a že sa ho dopustili viaceré plavidlá, ako aj že dotknutí cudzinci nemali právo na pobyt v Dánsku. Existujú však pochybnosti o počte námorníkov, ktorí sa nachádzali na palube, a o rozsahu, v akom plavidlá vstupovali do dánskych prístavov. Ďalej možno konštatovať, že trvanie konania bolo mimoriadne dlhé z dôvodu zložitej povahy veci a s ňou súvisiacich otázok práva Únie, skutočnosti, že došlo ku kontaktu medzi rôznymi úradmi a prokurátorom a právnikom stíhanej strany a z dôvodu odvolania týkajúceho sa postavenia advokáta Ringsteda počas konania.

Na základe celkového posúdenia sa považuje za vhodné stanoviť pokutu vo výške 1 500 000 DKK na základe § 59 ods. 4 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) v spojení s jeho § 59 ods. 5 a § 61.“

C. Ustanovenia práva Únie

- 8 Príslušnými predpismi v rámci práva Únie sú články 49, 52 a 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

D. Ustanovenia dánskeho práva

- 9 V danom čase mali príslušné ustanovenia, konkrétne § 13, 14, 59 a 61 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch), v konsolidovanom znení prijatom zákonom č. 1061 z 18. augusta 2010, takéto znenie:

„§ 13. Na vykonávanie platenej alebo neplatenej závislej činnosti, samostatnej zárobkovej činnosti alebo s cieľom poskytovať platené alebo iné služby v Dánsku musí cudzinec mať pracovné povolenie. Pracovné povolenie sa vyžaduje aj pri zamestnaní na dánskom plavidle alebo v lietadle, ktoré v rámci pravidelnej obsluhy alebo inak pravidelne zastavuje v dánskych prístavoch alebo prilieta na dánske letiská. Odkazuje sa však na § 14.

Odsek 2. Minister pre utečencov, prisťahovalectvo a integračné záležitosti stanoví podrobnejšie ustanovenia týkajúce sa toho, kedy sú pracovné povolenia potrebné na výkon práce v pobrežných vodách alebo na kontinentálnom šelfe.“

„§ 14. Z požiadavky pracovného povolenia sú vyňatí títo cudzinci:

1. Cudzinci, ktorí sú občanmi inej škandinávskej krajiny v zmysle § 1.
2. Cudzinci, na ktorých sa vzťahujú predpisy EÚ v zmysle § 2 a 6.
3. Cudzinci s povolením na trvalý pobyt.
4. Cudzinci s povolením na pobyt podľa § 7, 8, 9, 9 b, 9 d alebo 9 e.
5. Cudzinci s povolením na pobyt podľa § 9 c ods. 1, ak bolo povolenie udelené okamžite po získaní povolenia na pobyt podľa § 9 b.
6. Cudzinci s povolením na pobyt podľa § 9 c, ak bolo povolenie udelené cudzincovi, ktorý požiadal o povolenie na pobyt podľa § 7.
7. Cudzinci s povolením na pobyt podľa § 9 c ods. 1, ak bolo povolenie udelené na základe príbuzenského vzťahu s osobou s pobytom v Dánsku.
8. Cudzinci s povolením na pobyt podľa § 9 c ods. 4, ak práca prirodzene súvisí s pobytom cudzinca v Dánsku na základe tohto pobytu.

Odsek 2. Minister pre utečencov, prisťahovalectvo a integračné záležitosti môže určiť, že z požiadavky pracovného povolenia sú vyňatí aj iní cudzinci.

„§ 59.

...

Odsek 4. Každému, kto zamestná cudzinca bez potrebného pracovného povolenia alebo v rozpore s podmienkami stanovenými pre pracovné povolenie, sa uloží pokuta alebo trest odňatia slobody až do dvoch rokov.

Odsek 5. Skutočnosť, že k porušeniu došlo úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti, že porušením sa dotknutá osoba usilovala o finančný prospech alebo ho získala, či už pre seba alebo pre druhých, alebo skutočnosť, že cudzinec nie je oprávnený na pobyt v Dánsku, sa bude považovať za priťažujúcu okolnosť pri určovaní trestu podľa odseku 5.“

„§ 61. Trestná zodpovednosť sa môže priznať spoločnostiam atď. (právnickým osobám) podľa pravidiel stanovených v kapitole 5 trestného zákonníka.“

- 10 V čase, keď nastali okolnosti vedúce k trestnému stíhaniu, sa v § 33 bekendtgørelse nr. 270 af 22. marts 2010 om udlændinges adgang her til landet (nariadenie č. 270 z 22. marca 2010 o prístupe cudzincov do Dánska) uvádzalo:

„§ 33. Z požiadavky pracovného povolenia sú vyňatí títo cudzinci:

...

4. Personál dánskych nákladných plavidiel v medzinárodnej doprave vstupujúcich do dánskych prístavov maximálne 25-krát, počítané priebežne počas predošlého roka, bez ohľadu na kalendárny rok, ak sa na tento účel vyžaduje pracovné povolenie, podľa § 13 ods. 1 a 2 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch).

...“

- 11 Ako je zjavné, v § 14 ods. 1 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) sa uvádza zoznam kategórií cudzincov, ktorí sú vyňatí z požiadavky pracovného povolenia podľa § 13 ods. 1 uvedeného zákona. Ustanovenie sa v predmetnom čase dopĺňalo § 33 nariadenia o cudzincoch, v ktorom sa takisto odkazuje na rôzne kategórie cudzincov, ktoré sú vyňaté z požiadavky pracovného povolenia vrátane kategórie, na ktorú sa odkazuje v § 33 ods. 4.
- 12 V § 33 ods. 4 nariadenia o cudzincoch sa vymedzuje kritérium „pravidelne“ v § 13 ods. 1 a 2 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) tak, že pracovné povolenie sa vyžaduje, len ak dánske plavidlo vstúpi do dánskych prístavov viac ako 25-krát, počítané priebežne počas predošlého roka.
- 13 § 103 až 104 Søløven (zákon o lodnej doprave) (naposledy v konsolidovanom znení podľa zákona č. 1505 zo 17. decembra 2018) znie takto:

„§ 103. Pre loď vlastnenú spoluvlastníkmi sa vyberie prevádzkujúci vlastník.

Odsek 2. Ako prevádzkujúci vlastník môže byť vybratá osoba, spoločnosť s ručením obmedzeným alebo zodpovedná spoločnosť za predpokladu, že tento subjekt spĺňa príslušné podmienky stanovené v § 1 ods. 2 a § 1 ods. 3.“

„§ 104. Vo vzťahu k tretím stranám je prevádzkujúci vlastník na základe tejto jeho funkcie oprávnený uskutočniť akékoľvek právne úkony, ktoré bežne uskutočňuje prepravná spoločnosť. Prevádzkujúci vlastník preto môže prijať a prepustiť kapitána a udeľovať mu pokyny, uzatvárať bežné poistenie a prijímať sumy uhrádzané prepravnej spoločnosti. Prevádzkujúci vlastník bez osobitného poverenia nesmie predať plavidlo ani na neho zobrať hypotéku, ani ho prenajať na obdobie dlhšie ako jeden rok.“

- 14 Právna úprava, ktorá sa na Dánsky medzinárodný lodný register vzťahovala v čase, keď nastali okolnosti vedúce k trestnému stíhaniu, je daná v zákone č. 273 z 11. apríla 1997, zmenenom zákonom č. 460 z 31. mája 2000, zákonom č. 526 zo 7. júna 2006 a zákonom č. 214 z 24. marca 2009 a znie takto:

„§ 10. V kolektívnych zmluvách o platových a pracovných podmienkach posádok na lodiach zaregistrovaných v tomto registri sa výslovne uvádza, že sa vzťahujú len na takéto zamestnanie.

Odsek 2. Kolektívne zmluvy, na ktoré sa odkazuje v odseku 1 a ktoré uzatvárajú dánske odborové zväzy, sa môžu vzťahovať len na osoby s pobytom v Dánsku alebo na osoby, s ktorými sa podľa práva Únie alebo iných prijatých medzinárodných záväzkov má zaobchádzať rovnako ako s osobami, ktoré sa považujú za osoby s pobytom v Dánsku.

Odsek 3. Kolektívne zmluvy, na ktoré sa odkazuje v odseku 1 a ktoré uzatvárajú zahraničné odborové zväzy, sa môžu vzťahovať len na osoby, ktoré sú členmi dotknutého odborového zväzu, alebo osoby, ktoré sú občanmi krajiny, v ktorej je odborový zväz zriadený, za predpokladu, že nie sú členmi iného odborového zväzu, s ktorým bolo uzatvorená zmluva podľa odseku 1.

Odsek 4. Zákon o pracovnom súde sa vzťahuje aj na prípady, v ktorých je jednou zo strán zahraničný odborový zväz.“

- 15 V čase, keď nastali okolnosti vedúce k trestnému stíhaniu, boli v platnosti vízové pravidlá stanovené v nariadení č. 270 z 22. marca 2010 o prístupe cudzincov do Dánska. Jeho § 13, 16 a 19 boli, okrem iného, v tomto znení:

„§ 13. Cestovné pasy alebo iné cestovné doklady cudzincov sa pred ich vstupom musia opečiatkovať (potvrdiť) okrem prípadov, keď je dotknutá osoba vyňatá z vízovej povinnosti podľa § 14.“

„§ 16. Jednotné vízum platné pre všetky schengenské krajiny môže byť vydané v prípade, že sú splnené tieto podmienky:

1. Dotknutá osoba musí mať platný cestovný pas alebo iný cestovný doklad, ktorý ju oprávňuje cestovať do Dánska a iných schengenských krajín. Ak je cestovný pas platný len na cestovanie do jednej alebo niekoľkých schengenských krajín, platnosť víza bude obmedzená na túto krajinu alebo tieto krajiny. V cestovnom pase ani inde nie je potrebné uvádzať, že cestovný pas nie je platný pre návrat do krajiny vydania.
2. Dotknutá osoba musí mať k dispozícii dostatočné prostriedky potrebné na pokrytie nákladov spojených s plánovaným pobytom v schengenských krajinách a na návrat do krajiny pôvodu alebo bydliska alebo na cestovanie do tretej krajiny, ktorá ju určite prijme, alebo musí byť schopná takéto prostriedky zákonným spôsobom nadobudnúť.
3. Pokiaľ neexistujú osobitné dôvody, ktoré by tomu bránili, dotknutá osoba musí mať cestovné poistenie pokrývajúce všetky náklady, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s jej návratom do vlasti zo zdravotných dôvodov, urgentným lekárskeým ošetrením a urgentnou nemocničnou liečbou alebo úmrtím počas jej plánovaného pobytu. Cestovné poistenie sa musí vzťahovať na všetky schengenské krajiny a pokrývať celú dĺžku trvania plánovaného pobytu alebo tranzitu. Minimálna suma poistného krytia je 30 000 eur. Ak bola podaná žiadosť o víza na viac ako dva vstupy do schengenských krajín, cestovné poistenie musí pokrývať len obdobie prvého plánovaného vstupu a plánovaného pobytu v schengenských krajinách. V takom prípade dotknutá osoba podpíše vyhlásenie uvedené v žiadosti o vízum, že si je vedomá toho, že v čase budúceho vstupu do schengenských krajín a pobytu v týchto krajinách musí mať cestovné poistenie.

...“

„§ 19.“

Odsek 5. Cudzinecký úrad môže cudzincovi s oprávneným pobytom v Dánsku udeliť povolenie na opätovný vstup.

Odsek 6. Z poverenia cudzineckého úradu môže polícia, najmä na hranici, vydať vízum na pobyt až do 15 dní na jeden vstup alebo tranzitné vízum podľa odseku 4 pododseku 1. Odsek 4 pododseky 2 a 3 sa uplatňujú *mutatis mutandis*. Vízum, na ktoré sa odkazuje v odseku 1, sa nesmie vystaviť, ak je cudzinec osoba, v prípade ktorej bol vytvorený zápis v Schengenskom informačnom systéme alebo na ktorú sa vzťahuje zákaz vstupu do Dánska. Z poverenia cudzineckého úradu môže polícia v konkrétnych prípadoch udeliť povolenie na opätovný vstup podľa odseku 5.“

- 16 V § 10 a § 11 obežníka č. 70 z 10. augusta 2010 o vydávaní víz na hranici pre námorníkov v tranzite, na ktorých sa vzťahujú vízové povinnosti, sa stanovujú

pravidlá vydávania víz pre námorníkov. Tieto ustanovenia sú okrem iného v tomto znení:

„§ 10. V prípade, že sa námorník vylodí z plavidla, ktoré vstúpilo do dánskeho prístavu alebo pri ktorom sa predpokladá, že vstúpi do dánskeho prístavu s cieľom prekročiť vonkajšiu hranicu v rámci schengenského priestoru, dodrží sa pri vydávaní víza pri vylodení tento postup:

1. Prepravná spoločnosť alebo sprostredkovateľ upovedomí policajný orgán v policajnom okrsku, v ktorom sa nachádza prístav zastavenia, že námorník podliehajúci vízovým povinnostiam sa vylodí v prístave zastavenia a následne prekročí vonkajšiu hranicu v rámci schengenského priestoru. ...
2. Policajný orgán v policajnom okrsku, v ktorom sa nachádza prístav zastavenia, čo možno najskôr a podľa svojich možností skontroluje, či informácie, ktoré poskytla prepravná spoločnosť alebo sprostredkovateľ, sú správne a či sú splnené podmienky stanovené v § 5. V rámci takéhoto vyšetrovania policajný orgán preverí trasu námorníka v rámci schengenského priestoru.

...“

„§ 11. V prípade, že sa námorník vylodí z plavidla, ktoré vstúpilo do dánskeho prístavu alebo pri ktorom sa predpokladá, že vstúpi do dánskeho prístavu, a nalodí sa na ďalšie plavidlo v inom prístave v rámci schengenského priestoru, dodrží sa pri vydávaní víza pri vylodení tento postup:

1. Prepravná spoločnosť alebo sprostredkovateľ upovedomí policajný orgán v policajnom okrsku, [v ktorom sa nachádza prístav zastavenia, že námorník podliehajúci vízovým povinnostiam sa vylodí v prístave zastavenia] s cieľom nalodiť sa na ďalšie plavidlo v inom prístave v rámci schengenského priestoru. ...
2. Policajný orgán v policajnom okrsku, v ktorom sa nachádza prístav zastavenia, čo možno najskôr a podľa svojich možností skontroluje, či informácie, ktoré poskytla prepravná spoločnosť alebo sprostredkovateľ, sú správne a či sú splnené podmienky stanovené v § 5. V rámci tohto vyšetrovania policajný orgán preverí trasu námorníka v rámci schengenského priestoru.
3. Policajný orgán v policajnom okrsku, v ktorom sa nachádza prístav zastavenia, telefonicky, faxom, e-mailom alebo iným spôsobom požiada orgán hraničnej kontroly v prístave, v ktorom sa má námorník nalodiť na druhé plavidlo, aby skontroloval, či plavidlo, na ktoré sa má námorník nalodiť, vstúpilo do prístavu alebo sa očakáva, že doň vstúpi. Aktuálne informácie o faxových číslach a iných kontaktných informáciách orgánu hraničnej kontroly na vonkajších hraniciach schengenského priestoru sú k dispozícii na intranete policajného orgánu.

...“

E. Pochybnosti súvisiace s právom Únie a tvrdenia účastníkov

Pochybnosti súvisiace s právom Únie

- 17 Podľa článku 49 prvého odseku ZFEÚ sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu (hlavná prevádzkareň). Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu (vedľajšia prevádzkareň). Podľa článku 49 druhého odseku ZFEÚ má sloboda usadiť sa zahŕňať – pokiaľ ustanovenia týkajúce sa voľného pohybu kapitálu nestanovujú inak – právo začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle článku 54 druhého pododseku, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa (pozri napríklad vec C-212/97, Centros, bod 19, a vec C-170/05, Denkavit Internationaal a Denkavit France, bod 20).
- 18 Podľa článku 54 prvého odseku ZFEÚ sloboda usadiť sa zahŕňa spoločnosti i) založené podľa zákonov členského štátu a ii) spoločnosti, ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Európskej únii.
- 19 Na účely ustanovení kapitoly o usadení sa (a službách) sa s vyššie uvedenými spoločnosťami zaobchádza ako s osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.
- 20 Spoločnosť, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti článku 54 ZFEÚ, preto môže zakladať obchodné zastúpenia, organizačné zložky a dcérske spoločnosti alebo iné formy vedľajších prevádzkarní v iných členských štátoch, pričom ani jej štát pôvodu, ani hostiteľský štát nie je oprávnený obmedzovať toto jej právo.
- 21 Pojem „usadiť sa“ v zmysle článku 49 ZFEÚ nie je v tejto zmluve presnejšie vymedzený, ale v súlade s judikatúrou Súdneho dvora zahŕňa skutočné vykonávanie hospodárskej činnosti prostredníctvom stálej prevádzkarne v inom členskom štáte na dobu neurčitú (pozri napríklad vec C-161/07, Komisia/Rakúsko, bod 27 a vec C-221/89, Factortame a i., bod 20). V tejto veci Súdny dvor ďalej konštatoval, že registrácia plavidla nepredstavuje nevyhnutne prevádzkareň v zmysle zmluvy, najmä v prípade, ak plavidlo nie je využívané na vykonávanie hospodárskej činnosti alebo ak žiadosť o registráciu podáva alebo sa podáva v mene osoby, ktorá v dotknutom štáte nie je usadená, a nemá v úmysle sa v ňom usadiť. Súdny dvor však v širšom zmysle skonštatoval, že ak plavidlo predstavuje nástroj na vykonávanie hospodárskej činnosti, ktorá zahŕňa stálu prevádzkareň v dotknutom členskom štáte, registráciu takéhoto plavidla nie je možné oddeliť od výkonu práva usadiť sa (pozri vec C-221/89, Factortame a i., body 21 až 22).

- 22 Účastníci považujú za nesporné, že požiadavka pracovného povolenia stanovená v § 13 ods. 1 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) v spojení s § 33 ods. 4 nariadenia o cudzincoch môže predstavovať obmedzenie slobody usadiť sa v zmysle článku 49 ZFEÚ.
- 23 Cieľ zabezpečenia stability trhu práce a tým zabránenie jeho narušeniu môže v zásade odôvodniť obmedzenia slobody usadiť sa (pozri rozsudok zo 14. novembra 2018 vo veci C-18/17, Danieli & C. Officine Meccaniche SpA).

Tvrdenia prokurátora

- 24 Úprava podľa § 13 ods. 1 Udlændingeloven (zákon o cudzincoch) v spojení s § 33 ods. 4 nariadenia o cudzincoch predstavuje nediskriminačné obmedzenie slobody usadiť sa, keďže jej cieľom je zabezpečiť stabilitu trhu práce a tým predísť jeho narušeniu.
- 25 Dánska úprava je primeraná, tzn. vhodná na zabezpečenie cieľa, ktorý sleduje, a nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Prokurátor sa preto domnieva, že obmedzenie slobody usadiť sa je zlučiteľné s právom Únie.

Tvrdenia spoločnosti VAS Shipping ApS

- 26 Požiadavka pracovného povolenia nie je potrebná na splnenie naliehavého dôvodu verejného záujmu vrátane cieľa zabezpečiť stabilitu trhu práce a zabrániť tak jeho narušeniu. Sirius Shipping ApS sa preto domnieva, že predmetná dánska úprava je v tomto prípade v rozpore s právom Únie.
- 27 Táto úprava nie je vhodná na zabezpečenie stability trhu práce. Je to preto, že okrem iného 1. táto úprava sa nevzťahuje na plavidlá registrované v lodných registroch iných krajín; 2. posádka v každom prípade musí mať pracovné povolenie na prácu na území prístavu alebo inde na pevninskom území Dánska; 3. táto úprava nebráni štátnym príslušníkom tretej krajiny, aby vstúpili do dánskeho prístavu viac ako 25-krát, keďže jediným rozhodujúcim kritériom je, ako často do dánskeho prístavu vstúpi dotknuté plavidlo, a 4. dánske vízové pravidlá účinne naplňajú vyššie uvedený cieľ zabezpečovania stability trhu práce.
- 28 Dánska úprava má na jednej strane príliš úzky rozsah pôsobnosti a na druhej strane je veľmi obmedzujúca pre vlastníkov lodí, ktorí sú povinní meniť svoje politiky zamestnávania.

F. Okolnosti otázky, ktorú položil Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd)

- 29 Súdny dvor vo viacerých rozsudkoch rozhodol o faktoroch, ktoré podľa ZFEÚ majú byť zahrnuté do posúdenia proporcionality obmedzení slobody zamestnávateľa pri výbere pracovníkov.

- 30 Táto judikatúra sa však prevažne týka vzťahu s úpravou týkajúcou sa služieb. V dôsledku toho staršie rozhodnutia Súdneho dvora neposkytujú spoľahlivé usmernenie pre posudzovanie vzťahu medzi predmetnou dánskou úpravou a článkom 49 ZFEÚ vo veci slobody usadiť sa.
- 31 Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd) sa preto domnieva, že na to, aby bol schopný rozhodnúť v prejednávanej veci, je potrebné rozhodnutie o tom, či článok 49 ZFEÚ bráni úprave podobnej dánskej úprave, ktorou sa požiadavka pracovného povolenia ukladá štátnym príslušníkom tretej krajiny pracujúcim na plavidlách pod dánskou vlajkou, ktoré vlastnia štátni príslušníci iného členského štátu.
- 32 Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd) preto rozhodol o pozastavení odvolania v trestnom konaní, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor podľa článku 267 ZFEÚ.
- 33 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa Súdnemu dvoru predkladá nižšie uvedená otázka.

Tento súd rozhodol takto:

Østre Landsret (Východodánsky odvolací súd) žiada Súdny dvor Európskej únie o odpoveď na nasledujúcu otázku:

Otázka 1:

Bráni článok 49 ZFEÚ právnej úprave členského štátu, podľa ktorej sa vyžaduje, aby členovia posádky z tretích štátov na plavidle pod vlajkou členského štátu a vlastného majiteľom lode, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu EÚ, mali pracovné povolenie s výnimkou prípadu, keď plavidlo vstúpi do prístavov členského štátu maximálne 25-krát, počítané priebežne počas predošlého roka?

(Podp.)

[...]